

Posudek ~~vedoucího~~/oponenta¹ diplomové práce

Student/ka:	Žaneta Šimová
Název práce:	Stáří člověka jako téma ve výuce občanské výchovy
Vedoucí:	Michaela Dvořáková
Oponent²:	Vojtěch Ondráček

Tématem diplomové práce jsou vybraná dílčí témata týkající se stárnutí a stáří člověka. Tyto poznatky mají být využity k didaktickému zpracování problematiky stáří ve výuce občanské výchovy.

Autorka se velice zdárně vypořádá s úvodem do poměrně obsírné problematiky stáří a starých lidí. V první části práce tak představuje interdisciplinární pojetí tohoto tématu, jeho zpracování i možné přístupy. Zahrnuje kromě předpokládaného demografického, sociologického, ekonomického a biologického přístupu také filosofický, a již zmiňovaný mediální. Z teoretické části je patrné její osobní zaujetí tématem, náhled do problematiky a jeho společenského významu. Problematizuje společenskou stereotypizaci starých lidí, dokáže pracovat s odbornými zdroji, ale také využívat příklady z médií. Tato část práce vytváří ve své provázanosti ale také srozumitelnosti výborný základ pro transformaci do didaktických materiálů.

Následně vztahuje problematiku stáří i k výstupům RVP a představuje jako zvolený přístup k učení využití herních prvků. V této části také představuje i negativní stránky tohoto přístupu.

V samotné didaktické části předkládá návrh tří výukových bloků, jejichž společným cílem je „přimět žáky k uvažování o stáří v širších kontextech již od nízkého věku a představit jim přípravu na vlastní stáří jako celoživotní úkol“ (s. 56). Tyto bloky se týkají výuky na středních odborných školách. V případě prvního bloku cílí na dekonstrukci esenciálně pojímaného stáří a odhalení jeho společenské podmíněnosti. V případě druhého bloku se jedná o komplikovanou, leč promyšlenou únikovou hru, v jejímž rámci žáci plní sedm úkolů. Zatímco první blok skutečně vede k deklarovanému cíli, v případě tzv. únikovky se autorka nevyvaruje otázce, zda nakonec může tento typ aktivity vést k deklarovaným cílům. Těmi kromě skupinové práce a orientace v demografické situaci jsou zahrnuty i rozpoznání a překonání problému vyplývajícího ze stárnutí populace a také identifikace nejčastějších mýtů o stáří, což má vést k aktivnímu boji proti nim. Ačkoli blok a jednotlivé úkoly jsou poměrně silně aktivizační, primárním cílem se pro žáky stává úspěch ve hře. Samotná reflexe témat, jejich zhodnocení a pochopení spolu s přenosem „za“ herní prvky zůstává otázkou. Stejně tak i vyvarování se problematiky zapojení všech členů skupiny do hry. Přesto se ale vzhledem k danému školnímu prostředí jedná o výborný nápad, jak žáky aktivizovat. Třetí blok představuje esej reflektující žákův rozhovor se seniorem, který má navíc předem určenou strukturu v tematických bodech. Toto setkání se vrací k původnímu celkovému cíli a napojuje se na předchozí bloky. Osobně cením důraz autorky na problematiku ageismu (a to nejen vůči

¹ Nehodící se škrtněte.

² Pokud posudek vypracovává vedoucí práce, nevyplňovat.

starým lidem) a citlivost problematiky stáří a jeho vnímání u mladých lidí. Škoda, že následná společná reflexe se všemi studujícími není více rozepsána.

Závěr: Závěrečná práce splňuje podmínky kladené na závěrečné práce v příslušném oboru.

Upozornění/Disclaimer: Vzhledem ke stavu poznání k dnešnímu dni nedokáže autorka posudku s jistotou stanovit, zda a v jaké míře byly při vypracování této závěrečné práce využity nástroje umělé inteligence."

Podněty k přemýšlení, **otázky do rozpravy:**

1. Jakými způsoby může podle vás pracovat s problematikou ageismu vyučující v občanské výchově?
2. Ve své práci zmiňujete význam budoucího demografického vývoje české společnosti a rostoucí význam stáří a starých lidí v ní. Nemůže takové poznání vyvolat u mladých studujících naopak negativní reakce vůči starým lidem?

V Praze 02. 09. 2024

.....
Jméno a příjmení